

Δελτίο Τύπου

Νέα έκθεση στην
Αίθουσα της Φιλαρμονικής
Ποταμού, Κύθηρων

Εύθραυστο Νήμα

Εγκαίνια: Πέμπτη 28 Ιουλίου στις 8 μ.μ.

Η ιδέα της έκθεσης ξεκίνησε από τους κάδους απορριμμάτων στα Κύθηρα όπου βρήκαμε τμήματα κατεστραμμένων αργαλειών και παλιών χειροποίητων υφαντών. Ακολουθώντας το νήμα μιας ξεχασμένης τέχνης, εξερευνήσαμε τα κλειστά σεντούκια και τις σοφίτες των σπιτιών όπου εξακολουθούν να περιέχουν θησαυρούς τη σεμνή αλλά ηρωική εργασία των γυναικών της περιοχής. Με τα χέρια τους έφτιαχναν ό,τι χρειαζόνταν για την απλή ζωή που ζούσαν. Από βαμβακερά και λινά εσώρουχα, κλινοσκεπάσματα, διακοσμητικά καλύμματα κρεβατιών και τραπεζιών, μέχρι βαριές μάλλινες κουβέρτες και τραχιά σακιά για το μάζεμα της ελιάς. Κάθε νοικοκυριό είχε έναν αργαλειό. Κάθε κορίτσι ήξερε να πλέκει και να υφαίνει.

Η υφαντική είναι μια από τις αρχαιότερες τέχνες. Περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα δεξιοτήτων. Από τη φροντίδα των ζώων και τη συλλογή φυτών μέχρι την επεξεργασία νημάτων, τη βαφή και την ύφανση. Η ξεχωριστή ιστορία της είναι ταυτόχρονα τοπική και παγκόσμια. Κατά τη μακρά και περίπλοκη διαδικασία παραγωγής ενός υφαντού, τα πάντα συνδέονται, αλληλοεξαρτώνται και είναι απαραίτητα βιώσιμα.

Σήμερα αυτή η τέχνη είναι σχεδόν ξεχασμένη. Ζούμε σε μια πραγματικότητα μαζικής παραγωγής και τυποποιημένων εμπορευμάτων που έχουν φτιαχτεί από ανώνυμους ανθρώπους μέσα από ασαφείς διαδικασίες. Μια πραγματικότητα που δεν είναι μόνο επικίνδυνα σπάταλη, αλλά και αρνείται τη μοναδικότητα των κόσμων στους οποίους ζούμε, κόβοντας τον ιστό που συνδέει τους τόπους και τα πράγματα. Έχουμε συνηθίσει ν' αγοράζουμε ό,τι χρειαζόμαστε και να το πετάμε γρήγορα. Όπως οτιδήποτε άλλο, τα υφάσματα έχουν γίνει καταναλωτικά αγαθά, αποκομμένα από τον πολιτισμό και το περιβάλλον.

Η έκθεση δεν διεκδικεί να ερευνήσει την ιστορία των παραδοσιακών κυθηραϊκών υφαντών. Αντιθέτως αναδεικνύει την ιστορία της εξαφάνισής τους. Μέσω της άμεσης επαφής με τα τελευταία απομεινάρια των ταπεινών αλλά συγκινητικά όμορφων χειροποίητων υφασμάτων, ελπίζουμε να ευαισθητοποιήσουμε το κοινό σχετικά με τη σταδιακή εξαφάνιση της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς. Το παρελθόν μας κρέμεται από μια λεπτή κλωστή.

"Ο αργαλειός είναι σκλαβιά, σκλαβιά πολύ μεγάλη", λέει μια ελληνική παροιμία. Μπορεί να έχουμε κερδίσει την ελευθερία από τις επίπονες οικιακές εργασίες, όμως τι έχουμε χάσει;

Η έκθεση απευθύνεται σε άτομα διαφορετικών ηλικιών και καταβολών, από μαθητές δημοτικού μέχρι ειδικούς της κλωστοϋφαντουργίας. Έχει δύο μέρη από τα οποία το πρώτο είναι ιστορικό και κοιτάει προς το παρελθόν. Σε αυτό παρουσιάζονται δύο πρωτότυπα έργα τέχνης τα οποία αφορούν μια συλλογή παραδοσιακών κυθηραϊκών υφαντών και διασωθέντα τμήματα παλαιών αργαλειών. Το δεύτερο μέρος αποτελείται από ένα γλυπτό έργο το οποίο είναι στην πραγματικότητα ένας μεγάλος κοινόχρηστος "αργαλειός" με ένα στημόνι έτοιμο για μια συλλογική εργασία των επισκεπτών της έκθεσης. Πάνω σε αυτόν υπάρχει μια γραμμή κόκκινης ύφανσης, το νήμα της οποίας δημιουργήθηκε εξ ολοκλήρου από εμάς ξεκινώντας από το ακατέργαστο μαλλί και μέχρι τη βαφή του με την τοπική ρίζα ριζάρι. Η έκθεση σχεδιάστηκε ως ένα έργο 4 τμημάτων τα οποία εμπλέκουν την τοπική κοινωνία και περιλαμβάνουν: α) τη συλλογή παλαιών χειροποίητων τοπικών υφαντών και νημάτων για την μετέπειτα ύφανση, β) την δημιουργία ενός κοινόχρηστου 'αργαλειού' και της κατασκευής εκείνης πάνω στην οποία εκτίθενται τα τοπικά υφαντά, γ) το κάλεσμα Κυθηρίων και επισκεπτών να συμμετάσχουν στη συλλογική ύφανση, δ) την παρουσίαση μιας σειράς διαλέξεων και εργαστηρίων για παιδιά και ενήλικες σχετικά με την ιστορία της υφαντικής και τη διαδικασία της κλωστοϋφαντουργίας, βαφής και ύφανσης από τοπικά υλικά.

Η έκθεση οργανώνεται, επιμελείται και υλοποιείται από την εικαστική ομάδα "Chorus effect" - Valery Bolotin, Μαρία Σχινά και Masha Zusman - σε συνεργασία με την τοπική κοινότητα των Κυθηρίων και το καλλιτεχνικό σωματείο Φιλαρμονική Ποταμού Κυθήρων, καθώς και με την υποστήριξη του Οργανισμού Πολιτισμού και Ανάπτυξης ΝΕΟΝ.

Ευχαριστούμε την Κινηματογραφική Σκηνή της Βόρειας Μακεδονίας που μας έδωσε την άδεια να χρησιμοποιήσουμε τα ντοκιμαντέρ "Γιαγιά Δέσποινα" και "Υφάντρες" των αδελφών Μανάκη.

Ωρες λειτουργίας: Κυριακή 10:00-14:00, Πέμπτη 18:00-21:00 και κατόπιν ραντεβού

Email: mariaschina09@gmail.com, mashaya@gmail.com